

COVID-19 käitumisjuhised ühistranspordi ettevõtetele

COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele õhu teel piisknakkusena, peamiselt lähikontaktis nakkusohtliku inimesega. Täiendavalt võib viirus levida ka saastunud pindade ning pesemata käte kaudu. COVID-19 kõige levinumad haigusnähud on köha, nohu, palavik ja/või hingamisraskuseid. Saastunud pindadel soodsatel tingimustel säilib viirus kuni 3 päeva, kuid hävineb puhastamisel ja desinfitseerimisel.

Ühistranspordis, terminalides ja jaamades kehtivad piirangud vastavalt pädeva asutuse poolt seaduse alusel kehtestatud korraldustele.

Juhise eesmärk on anda soovitusel COVID-19 leviku piiramiseks ühistranspordi (bussides, trollides, rongides, taksodes, trammides, parvlaevades) teenuse osutamisel. Juhis laieneb ühistranspordile rahvusvahelises ühenduses vaid osas, mis ei ole vastuolus vastavale veoliigile kehtestatud muu juhise või piiranguga.

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 22 lg 5 järgselt töötab Terviseamet välja Eestis varem mitteesinenud nakkushaiguse tõrje meetmed ning teavitab neist asjassepuutuvaid isikuid.

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 24 lg 1 ja 2 järgselt loob tööandja töötajatele võimalikult nakkusohutud tööolud ning tagab nakkusohutusnõuete täitmise töötamiskohal.

Kõige olulisemad ennetusmeetmed

Teavitage töötajaid ja reisijaid, et haigena peab olema kodus.

Hinnake ühistranspordi juhi töökeskkonnast tulenevaid riske ning kaaluge juhi eraldamist reisijatest läbipaistva vaheseinaga, isikukaitsevahendite kasutamise vajalikkust ning teisi meetmeid riskide maandamiseks.

Nii ühistranspordis, terminalides kui ka bussijaamades tagage klientidele ja personalile võimalused käte pesuks, selle võimaluse puudumisel desinfitseerimiseks. Käte antiseptikumid võiks olla paigutatud hoone või sõiduki sissepääsude ja väljapääsude juurde.

Võimalusel eelistada piletimüügil eelmüüki ja kontaktivabasid lahendusi (nt viipemakse).

Nii klientidel kui ka personalil tuleb jaamades, terminalides ja ühistranspordis hoida üksteisest mõistlikku distantsi, sh istuda ja seista võimalikult hajutatult. Selle võimaluse puudumisel kanda kaitsemaski. Kaitsemaski kasutamise juhised on Lisas 1.

Parvlaeva operaatoritel jagada isikliku autoga reisijatele soovitusi jääda reisi ajaks oma autosse juhul, kui see vastab meresõiduohutuse tingimustele. Reisijatel järgida laevameeskonna liikumis- ja käitumiskorraldusi.

Kasutatud kaitsemaskid jt isikukaitsevahendid koguda olmeprügi hulka. Kasutada prügi kogumiseks pealt suletavat prügikotti.

Puhastamisel ja desinfitseerimisel jälgida Terviseameti juhiseid „Soovitusel tõhusaks puhastamiseks ja desinfitseerimiseks“, mis on leitav <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>.

Ühistransporditeenuse pakkuja hindab pesemise, desinfitseerimise ja tuulutamise vajaduse sagedust ning koostab vastavalt sellele ühistranspordis, jaamades ja terminalides puhastusgraafiku. Oluline on tagada kontaktpindade puhtus (ukse käepidemed, käsipuud, e-terminali aparaadid, hoidetorud, STOP-nupud, toolid ja toolide käetoed, kassad jm).

Kui reisijal tekivad reisi ajal COVID-19 haigusnähud, siis paluge reisijal katta (võimalusel maskiga) suu ja nina, desinfitseerida käed ning istuda teistest reisijatest eraldatult. Reisija peaks esimesel võimalusel võtma telefoni teel ühendust oma perearstiga või helistama perearsti nõuandeliinile 1220. Kui inimese tervises seisund on kriitiline (hingamisraskused ja ta vajab erakorralist abi), tuleb helistada hädaabinumbri 112. Transpordivahendit ei ole vaja sulgeda, kuid see tuleb esimesel võimalusel tuulutada ja puhastada ning kontaktpinnad desinfitseerimisvahendiga puhastada.

TERVISEAMET

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Lisa 1 Kaitsemaski kasutamise juhis

Maski kandmisest on kasu ühiskondlikes ruumides (sh ühistranspordis), kui ei ole võimalik teiste inimestega hoida distantsti. Kaitsemask võib aidata vähendada võimalust, et köhides või aevastades jõuab piisknakkus teiste inimesteni. Samuti võib kaitsemask vähendada võimalust, et läheduses köhivalt inimeselt jõuab viirus puitsmetega terve inimeseni koguses, mis põhjustab nakatumise ja haigestumise.

Kaitsemaskide kandmisel peab jälgima järgmisi põhimõtteid:

- Enne maski ettepanemist tuleb pesta või desinfitseerida käed.
- Mask peab olema **korralikult näo ees** nii, et suu ja nina on kaetud. Kui maskil on traat, siis on see maski ülemises servas. Traadi peab vajutama korralikult ümber nina. Maski alumine serv on lõua all.
- Kui mask on korra näolt alla või üles tõmmatud või seda on käega korduvalt kohendatud ja katsutud, tuleb mask välja vahetada.
- Tavaliselt on ühekordse kaitsemaski eluiga umbes 3-4 tundi. Seejärel on soovitatav maski vahetada, sest selle pealispind võib viirust edasi kanda.
- Mask ei tohi olla niiske. Niiske mask tuleb välja vahetada.
- Maski eemaldamisel ei tohi maski välispinnalt katsuda, vaid eemaldada mask paeltest ning peale maski eemaldamist tuleb pesta või desinfitseerida käed.
- Kasutatud mask tuleb visata kaanega prügikasti või panna kilekotti, mis tuleb sulgeda. Mitte mingil juhul ei tohi kasutatud maski jätta vedelema.

VIDEO kaitsemaski korrektsest kasutamisest: [Kaitsemaski paigaldamine ja eemaldamine](#).

Ühekordsed maskid on kasutamiseks ühekordselt ja tuleb peale eemaldamist visata prügikasti või panna suletavasse plastikkotti.

Kui mask kannatab korduvat kasutamist (näiteks isetehtud riidest mask), siis tuleb see peale kasutamist panna suletavasse kilekotti ning pesta pesumasinas vähemalt 60 kraadi juures. [Isetehtud maski valmistamise soovitused eraisikutele](#).

